

Naročnina doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznoga 2 Din. 50 par.

V inozemstvo 6 Din., ali z M. Listom, M. Ogracekom i kalendarom 8 Din. 50 para., letno 100 Din. Plačati se mora bar mesečno naprej. Štev. položnice 11806

NOVINAR

SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi hš 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov: cela stran 800 Din., pol strani 400 Din. i tak niže.

G. Milac Simon prof.
Maribor, Najštrova ul. 3.

Popust po dogovori.

Našoj mladini.

Prosimo prav lepo naše drage naročnike, naj dajo te članek za čtenje našim dečkom in deklam, velikim i malim.

Februar 27. se je obrvim sluzila sv. meša i so se prvič molile cerkvene molitve v našoj apoštolskoj administraturi i celoj škofiji na čast sv. Gabrieli od Žalostne Device Marije. Pred kratkim je bio prištet k svetcom i cerkev je njegov god določila za 27. ali 28. februar. Bio je 24 let star, gda je mro leta 1862. Rodio se je v Assisi, prijaznom mesteci sv. Franciška Assiskoga, ali serafinskoga. Mladenec je bio, živo je v našoj dobi, zato je zgled našoj mladini. V svetoj meši, ki smo jo sluzili njemi na čast, se berilo ali lekcija začne z etimi rečmi: „Predragi: Pišem vam, mladenci, ar ste premagali hudo. Pisao sem vam, mladenci, ki ste močni i je boža reč vu vas i vi ste premagali hudo. Ne ljubite sveta, nitl toga, ka je na sveti. Če što lübi svet, ne v njem Očine lübezni.“ (I. Jan. 2 14-17.) Te reči sv. Düha, pisane po sv. Janoši apoštoli i evangelisti zato čte Maticerkev na god sv. Gabriela 1) ar je te mladenec močen bio, je premagao hudo, ne lübo sveta, i 2) ka bi vsi mladenci se ravnali po njegovoj peldi, po njegovom zgledi, ka Očine lübezni ne zgubijo. Tomi mladenci, sv. Gabrieli se je en čas tüdi dopadno svet. Ali kak je pogledno na podobo Žalostne Matere Bože, je zamrla v njem lübezen do sveta i se zvužgala mesto nje lübezen do Marije, Žalostne Device, ki je potem spopolnila njegovo lübezen do Boga v tak visikoj meri, ka je zavolo svojih junaških jakosti dobo čast oltara, je postao patron naše mladine. Jezuš je bio mladenec, te najsvetejši. Odgojila ga je Marija. Sv. Alojzij, Stanislav, Berchmans Janoš, Kazimir, i nešteti drugi mladenci, ki so zvezde katoličanske cerkve kak i mladenke z sv. Nežov, Rozov, Trezikov od Deteta Jezusa i neštetimi drugimi na nebi svetic, vsi ti so hodili v šolo Jezusa mladence, v šolo Matere Marije i se od nje včili lübiti Boga. Vsi so goreče častili Marijo, deviško božo mater, zato so pa premagali hudo, kak pravijo sv. Düha gornje reči.

I ti dečko i ti dekla tüdi samo tak premagaš hudo, če si dobro Marijino dete, če hodiš k Mariji v šolo, se navzemeš njenih navukov. Ti mladina si cvet na drevi našega naroda. Jeli pa bode sad na drevi, če to nema cveta, če se njegov cvet osiple, če zčrvivi, če zagnili? Vsi mi odgovorite, da ne. Prav mate. Naš narod bo samo tak meo lepšo bodočnost, samo tak bo živo, samo te se njemi bo ednok boše, dobro godilo, če si ti mladina, če si ti dečko i deček, dekla i deklica če si ti, če ste vi, mladina, zdrav cvet. Zdrav si pa samo te, če pramagaš hudo. Hüdoga pa nemoreš s svoje moči premagati. Potrebüješ pomočnike, vodnike, potrebüješ svetlost, hrano, pilo, potrebüješ orožje. Vse to ti jedino i izklüčno more dati samo dobra vzgoja, štera te pripela pod Marijin plašč, pod šterim se varno boriš proti hüdomi i je premagaš gotovo, ar dozdaš ešče edno Marijino dete ne bilo zgübleno, ne boš tüdi ti, dečko i dekla, kajti Marija je hüdomi, kači strla glavo, kajti njena prošnja je vsegamogoča njena pomoč je vsegamogoča po rečaj sv. Augustina, ki jo zove za „Omnipotentia supplex“, za prosilno vsegamogočnost.

Pod Marijinim plaščom je zmaga za mlado telo, pri tom lelijsko čistom maternom teli, drago dete, nindri indri ne. Samo tü zmagaš, indri ne. Samo tü se ne osmodiš, samo tü te ne sklesti toča, samo tü te ne vniči viher grehov, indri vsešiom. Sem moraš priti. Tü je tvoje zavetje. Drü-

goga nega. Ki te lübiju, te sem püstitjo. Ki te sovražijo, te od Matere v kraj odvrnejo. A mi te lübiamo, zato te k Mamiki zovemo, da te tü odgojimo za njenoga viteškoga junaka i zmagovalca. Odprli smo Marijino šolo. Šolo za dečke male i velke, za dekla male i velke. Ime smo njej dali „Marijikin Ogracek“, „versko-vzgojni list za našo mladino“. Za mesec februar i marc pride skupno pred vüzmom te list za mladino. Za mladino. Ne samo za deco. Za mladino smo posvetili te list, mladinski list bo odsehmo, za vso mladino. Versko-vzgojni bo te list, na podlagi vere de vzgajao odrašeno mladino, vas dečki i vas dekla i vas odrašajočo mladino, vas dečkeci i vas deklice. Ne z fabulami, z miloščov božov, z pripomočki te vas bo vodo, vzgajao i odgojo. Šolo smo odprli, Marija de vučitelica v njej s svojim življenjom, z Jezušovimi navuki. To jedino more rešiti mladino i svet, samo verska vzgoja, nikaj drugo. Mladenci i dekla, dečkeci i deklice hodite vsi v to šolo. Vsaki mesec de se včilo v njej. Na 16 strani dobiš, draga mladina, vzgojo pri Mariji. Pridno jo poslušaj. *Niedna družina naj ne püsti svoje mladine brez versko-vzgojnoga lista, Marijikinoga Ogracka, ki letno stane samo 4 Din.* — Mladina ga sama bo plačala, telko se zataji pri kajenji, pili, obleki. Za Marijino šolo rada darüje 4 Din., pa rad včini tüdi vsaki stariš, ki rad ma svojo deco. Pri sv. Jeleni g. Varga Števan, plivanoš majo 95 mladine v toj Marijinoj šoli. Na Gornjoj Bistricih jih je prek sto. Na toj poti naj hodi vsa naša mladina i naj se javi iz vsake občine pri vredništvu Marijinoga Ogracka v Črensovcih, tü dobi vsa navodila. Dečki i dekla, vpišite se vsi v Marijino šolo, naj se odgojite za junake i junakinje, ki premagajo hudo. Na god sv. Gabriela se čte v evangeliumi, kak je Jezuš skregao tiste, ki dece neso šteli k njemi püstiti, kak je to deco varvao i blagoslovo i kak je zlübo mladence, ki je verno zdržo zapovedi. Draga mladina, ka boš ti tüdi vredna Jezušovoga varvanja i njegove lübezni, odgoji se v Marijinoj šoli, čti „Marijikin Ogracek“ i ravnaj se po njegovih navukaj. Sv. Gabriel od Žalostne Device naj te pomaga.

Na god sv. Gabriela od Žal. Dev., 27. febr. 1934.

Lübiteo mladine.

Nedelska šola.

Kak smo prišli do penez.

Što misli, ka so lüdjje sikdar poznali penez, se jako moti. Pot do poznavanja penez je bila duga i žmetna.

Tak bi lejko začnoli, ka so bili časi, kda si je vsaka človeča družina sama pridelala vse to ka je samo potrebüvala. Moški so hodili na lov, lovili so divjačino i ribe. Šker za to opravilo so si napravili sami. Ženske so skrbele za dom, pripravale obleč, hrano. Če so mele te družine več pridnih rok, so mele več priprav za lov, več rib i divjačine za obed, ali večerjo, več obleke za tiste dni, kda brezi obleke ne mogeo človek na svoje redno delo. V toj dobi ne bilo „blaga“, vse je delalo za sebe, nišče za bližnjega; menše, ali vekše družine teh časov so bile male državice s svojimi šegami ne napisanimi zakoni.

Pa so se dobile med domačimi osebe, štere so bile posebno prilicne v kakšem opravili. Dobo se je moški,

šteri je zno napraviti posebno trpežno i lepo orožje, dobila se je ženska, štera je znala napraviti bolše i lepše platno, kak drüge. Te bole prilicne so püstiti pri svojem opravili. Dobroga izdelavatelja orožja, spretno žensko v izdelavanji platna so püstiti pri svojem opravili, drugo v družini potrebno delo so pa opravili moški i ženske, šteri i štere so bile za takše delo menje sposobne. Oča je navajao na svojo umetnost sina, mati hčerko, spretnost je rasla od roda do roda, od družine do družine... Na konci je bio razširjen glas daleč na okoli kak dobro orožje i kak lepo platno imajo družine v določenom kraji. Pa zgodilo se je, ka so spretni v izdelavanji orožja meli za domače potrebe preveč, zato so prišli na miseo, ka bi doma nepotrebne reči zamenjali s takšim blagom, štero bi oni potrebüvali, pa ga nemajo.

Se zna, ka je človek v toj staroj dobi rajši prišeo do potrebnoga blaga prek boja, kak pa potom zamenjave. Ali boji so sikdar koštali, tüdi v toj staroj dobi. Od premočnoga lastnika orožja, platna si lejko zamenjao, vzeo pa ne nikaj.

Pa kak so zamenjavali lüdjje blago?

Lončar je meo preveč loncov, orožar preveč orožja. Te prvi bi rad meo orožje, te drugi lonce, pa sta začnola glihati, na konci so se zmenili, ka za dobro nabrušeno sekiro iz kamna da lončar deset velikih loncov. Blago sta zamenila, vsak je vzeo svoje, pa je bila prva küpcija končana. Ali kak so napravili, če bi rad meo lončar orožje, orožar pa — platno, ar je meo loncov zadosta, platna pa ne? Se zna, ka se je začnolo iskanje. Lončar je iskao žensko, štera je dala za lonce platno, potem je platno zameno za orožje.

To je bilo težko i zamüdnopravilo. Lüdjje so mislili in mislili, na konci so pa mogli najti takše blago, štero so vsi radi meli i za štero so vsi radi zamenili svoje blago. Pri

Slovanih je bila takša reč za zamenjavo — platno. Za platno so dali vse i za platno so dobili vse. *Platno je postalo penez* i tüdi dnes pravimo, kda küpec da za sprejeto blago proti vrednosti, ka „plati“, plača.

Penez „platno“ pa ma neko slabo lastnost: je težko, se žmetno prenaša, je ne trajno, lejko zgori, lejko ga razjedajo miši...

Lüdstvo je dale iskalo, dale mislilo i lepoga dne spoznalo drage korine, srebro i zlato, kak najpripravnejše blago za zameno, dobili smo penez iz srebra in iz zlata.

Mislite, ka se je to zgodilo v ednom leti? O ne, na jezero človečih rodov je šlo prle v grob, kak so lüdjje spoznali penez iz srebra in zlata. Izobrazba, napredek hodita počasi svojo pot, naš mali pužek, šteri svojo hižico vleče s seboj, je proti napredki izobrazbe pravi dirkač.

No... dnes mammo penez, poznamo te dar i zednim bič božji vsi. Znamo, ka za dobro moško obleko moremo plačati — 1000 dinarov, ali 26 in pol gramov čistoga zlata. (Eden gram je jezerokrat menši od kile!) — Za 100 dinarov takše obleke ne dobiš, 1500 dinarov pa ne daš za njo... Zakaj? Zakaj plačamo za lepo moško obleko samo 26 i pol gramov zlata, zakaj ne več, zakaj ne menje? Ge je tista oblast, ali tista skrita sila, štera pri tom dugovanji sodi i ravna? Lejko bi pitali: je li je tak pravično, ka dobi trgovec 1000 dinarov za lepo moško obleko? Jeli nas ne vkani? Ali more biti mi njega?

Naj bo tak ali inači, istina je, ka ma obleka in ma tüdi penez svojo vrednost. Teda: če küpim, ali odam — vrednost dam za vrednost. Ali odkec dobi obleka ravno 1000 dinarov vrednosti i zakaj ma ravno 26 i pol gramov zlata telko vrednosti, kak omenjena obleka?

Dragi moji, to so zanimiva pitanja. Ešče bole zanimive odgovore pa napišemo prišestno nedelo. — J

Misijoni.

K materi Cerkvi. V Siriji so živele štiri krščanske skupine, štere so nedavno z vekšega prestopile v katoliško Cerkev. Vseh je okoli 20 jezero. Drugi so ešče pripravljao.

Komunisti pomagajo. Salezijanski misijonar P. Eskursell na Japonskom piše: „Tüdi tü so takši, šteri bi radi vničili dobra čüvstva Japoncov. Kakpa, to so ne drugi kak komunisti. Posrečilo se jim je dobiti dosta vučitelov i dijakov. Napravili so zaroto. Kak je vlada spoznala to nevarnost, je včasi dala veliko sloboščino, ka misijonarje smejo širiti krščanski navuk med lüdstvom. Edino krščanski navuk da lüdem moč proti komunizmu, ar je krščanska vera, vera lübezni do vseh.“

27 vesnic prosi za misijonare. Don Boskovi salezijanci delüjejo kak misijonari v indijskoj škofiji Madras že od l. 1928. Njihov škof Méderlet je obiskao eden kraj svoje velike škofije. Prišli so k njemi odposlanci od 27 vesnic. Po svojoj šegi so njemi najprle oprali roke, je pokrili z rožami i dišavami. Potem so ga prosili, da bi njim poslao misijonare ar vsi prebivači želejo stopiti v krščansko vero. Vseh je okoli 5000. Škof njim je obečao, ka pošle misijonare. Meseca decembra je prišlo v škofijo Madras 13 novih salezijanskih misijonarov. V Madrasi i Jüžnoj Indiji je 1.700.000 katoličanov.

Lepa pomoč. V Severnoj Ameriki so lansko leto med verniki nabrali za pomoč misijonom 391 jezero dolarov. To je 25 milijonov dinarov.

Pisma naših z tujine

Sartrouville, Francija.

Prečastiti gospod!

Eti Vam pišem par reči, z šterimi rečmi obrvim lepo Vas pozdravljam in Vam želim vse najbolše.

Jaz bi Vas prosila, da bi mi naročili i poslali eden naš katekizmuš, bilo bi trnok dobro, če bi bio hrvatski ka eti dosta naših Hrvatov. So tüdi pravoslavni pa večkrat vküp pride-mo pa si zgučavamo od vsega in te pride naprej tüdi reč od vere. Zato bi mi trnok trbelo katekizmuš. In ravnotak bi želela, da mi naročite letošnje Mohorske knige zviun kalendara, ka že mam Vašega. Nego mesto toga jaz bi rajše edno drugo pod naslovom „Trije rodovi“ če ešče majo v zalogi pa te nej trbe poslati esi, ka tak bom šla domo k leti mislim v septembri pa bom vzela tam na 4 Križova v Soboti. Pošlite mi samo račun od vsega, kelko stane vse pa za Novine in M. L. še kelko sem dužna pa bom to vse plačala doma.

Zdaj je eti prinas preveč nevarno, ka je revolucija, pa dostakrat morem v Parizi delati pa se bojim, ka se mi kaj zgodü zato ka se tranjavi pa autobus požigajo pa strelajo. Inače vse po starom mammo. Dosta naši lüdi je brez dela i den za dnevom pridejo iskat dela ali težko je dobiti.

Vas lepo pozdravljam v presv. Srci Jezušovom.

Bibel Elizabeta

(Vse bomo poskrbeli. Vr.)

Od marca 1. stanejo Novine na leto 20 Din., na mesec 2 Din., na skupni naslov.

NEDELA.

Štrta postna nedela.

Na spomin 1900 letnice svoje križne smrti, Gospod Jezus, po svojih svetih ranaj reši grešni svet!

Evangelijom Sv. Janoša VI.

Vu onom vremeni: Odišao je Jezus prek morja Galileanskoga, štero je Tiberiasovo i nasledivala je njega vnožina velika, ar so vidili znamenja, štera je činio nad onimi, ki so bili betežni. Gori je tak so Jezus na bregj, i tam je sedo z Vučeniki svojimi. Bio je pa bliži Vüzem, svetešnji den Židovski. Gđa bi zato podigno oči Jezus, ino bi vido, ka vnožina krotu velika ide k njemu, veli Filipi: odket kúpimo krúha naj eti jejo? to je pa pravo skušavajoči njega; ar je on znao, ka bi meo činiti. Odgovoro je njemu Filip: za dve sto sodov krúha ne dojde njim, či gli ga vsaki malo kaj vzeme. Veli njemu eden z Vučenikov njegovih, Andraš brat Simonu Petra: Je eti eden pojbar, ki ma pet ječmeni krúhov, i dveji ribi; ali eta ka so med telike? Velo je zato Jezus: včinte lústvo doli sposesiti. Bilo je pa sena dosta v tistom mestu Doli je selo zato možki glav zračunom okoli pet jezer. Vzelo je zato Jezus krúhe, i gđa bi hvalo dao, razdejlo je sedečim. Prisposodno i z rib, keliko so šteli. Gđa so se pa najeli, pravo je Vučenikom svojim: vkúp poberte drtinje, štero je ostanolo, naj ne prejde. Vkép so zato pobrali, i napunili so dvajset košarov z drtinjom z ti pet ječmeni krúhov, štero je ostanolo od oni, ki so jeli. Oni zato ljudje, gđa bi vidili znamenje, štero je včino Jezus, pravili so: ka je ete zaistino on Prorok, ki je pridoči na te svet. Jezus zato, gđa bi spoznao, ka ščejo pridi, ka bi ga zgrabili, i Krala njega postavili, pobegno je pali na bregj on sam.

Smrt zagrebskoga pomožnoga biskupa
Dr. Premuš Dominika.

V 73 leti svoje starosti so vmrli v Zagrebi Dr. Premuš Dominik pomožni škof (püšpek). Pokojni so rojeni v sosednom Medjimurji i to v Prelogi. Dobro so spoznalo tudi našo krajino i se v njej obrnoli. Bili so vučeni i jako pobožen cerkveni dostojanstvenik, ki so meli vsikdar odprto srce za siromake. Za šolanje kmetske mladine so zapustili pol milijona dinarov. Siromaško hrvatsko lúdstvo njim je bilo nad vse drago, štero so z celim svojim srcem branili i podpirali. Pokojni so bili sošolec našega nepozabnoga Dr. Ivanóczy Franca v Budapešti v centralnom seministi i na vseučilišči. Oba sta bila ednoga dúha: svojih haskov ne iskati, nego živeti i trpeti samo za dobro svojega naroda. Srce Jezusovo naj bo plačnik pokojnomi püšpeki.

Joško Maučec:

Spoznajmo slovanske narode!

Pred svetovnov bojnov se je ne mogla slovanska vzajemnost vistinosti, ar je bilo dosta Slovanov pod tújimi državami, ki so branile zblizanje med slovanskimi narodi. Čehi, Slovaki, velki deo Polakov i Ukrajincov, Slovenci, Hrvatje i velki deo Srbov so bili pod Austrijov i Madjarskov. Pod Nemčijov so ječali Lužički Srbi i veliki deo Polakov, a pod ruskov vladov so bili zviun Rusov ešče Belorusi, večina Ukrajincov i Polakov. Svoje države so meli samo Rusi, Srbi i Bolgari.

Ta razceplenost je Slované zadelo ešče tem hújše, ar so tudi v verskom pogledi razdeljeni. Če ne upoštevamo nekaj desetjezero protestantov med Lužičkimi Srbi, Slovaki i Polaki, se delijo Slovani po veri v dve velkivi skupini, v katoličansko i pravoslavno vero. Samo Slovenci, Hrvatje, Čehi, Slovaki i Polaki so katoličanje, drugi Slovani pa so pravoslavne vere. Središče pravoslavnih Slovanov je bila Rusija. V Rusiji so se šolali najbouši duhovniki vsej pravoslavni narodov, iz Rusije so dobivali svoje verske knjige i tudi v Rusiji so najšli svojo obrambo. V vrhovnoj upravi ruske ruske cerkve, v takzvanoj svetovj sinodi, je meo odločilno reč od ruske vlade imenüvani uradnik, ki je ne bio niti duhovnik. Imenüvao se je prokurator svete sinode.

Kak je na ednoj strani sejala sovraštvo med katoličanske i pravoslavne Slované Rusija, tak je na drugoj strani isto delala Austro-Vogrška. Ar se je Avstro-Vogrška bojala, da bi se šteli katoličanski Slovani z ruskov

pomočjov odtrgati, je hujskala katoličane proti pravoslavnim. Prepad med Slovani je povekšala Rusija posebnov 19. stoletji, gđa je kruto preganjala polske katoličance i nagnala cele stozezere Ukrajincov i Belorusov s grobov silov iz katoličanske vere v pravoslavno.

Razmere so se spremenile v svetovnoj bojni. Spadno je ruski carski prestol i ž njim izrablanje pravoslavja v ruske politične namene. Razpadnola je tudi druga sila, ki je sejala med Slované sovraštvo, najmre Austro-Vogrška. Na političnom zemlevidi so se pojavile nove slovanske države, gđe živijo skupno katoličanje i pravoslavni. Zato si bodemo v naslednjih poglavjih pogledali posamične slovanske države, zemle, lúdstvo i njihovo življenje.

1. Čehoslovaška republika.

Gđa so narodi med svetovnov bojnov krvaveli na bojišči, je med tem časom velki češki vučenjak i politik prof. dr. T. G. Masaryk s svojimi prijatelji doma i v inozemstvu gradio češkoslovaško državo, ki se je včasih po razpadi v zgodovini tak moškočne Austro-vogrške države, preglasila za neodvisno državo 18. novembra 1918. Češkoslovaški narod je bio zahvalen svojim največšimi sini, ki njemu je postavio lastno državo i tak je prof. Masaryka izvolio za dosmrtnoga predsednika republike, ki je star zdaj že nad 80 let. Dale.

Politični pregled.

V našem parlamentu se razpravla zdaj proračun, to je dohodki i stroški države, valani od 1. aprila t. leta do 1. aprila l. 1935. Finančni minister je dao izjavo, da je 917 milijonov dobičkov več kak izdatkov. Povdarjao je pa, da pride na vsakoga prebivalca 567 Din. dače poprek. Vučitelov je 1700, ki nemajo mesta. Druga mladina ravnotak. Tu se more pomagati. Pomoči ne vidi v tom, če se uredništvo zniža, nego v tom, ka se z službe pústijo žene, šterih moževje služijo.

Med razpravov je stavo pitanje neki poslanec, naj vlada odgovori, če za vüzem vópusti Dr. Korošca i druge zaprte voditele naroda. Predsednik vlade je odgovoro, da to včini, če Dr. Korošec sam da izjavo, da tiste punkcije ne on pisao, štere so se razširile.

Bivši železniški minister i nar. poslanec Stanič Andre je dokazüvao, da je zdajšnji minister za železnice stem, ka železnice pri nas gradijo ne domače, nego inozemske tvrdke, državo napravo kvarno za 800 milijonov Dinarov.

Španjolska. Lerroux, predsednik vlade, je dao ostavko, ki je bila sprejeta. Ar se komunisti i socialni demokrate pali protijo z nasilstvi, so druge stranke ponüdile svoje lüdi, ki bodo z orožjom držali gor red v državi. Novo vlado je sestavo znova Lerroux.

Francija. Preiskovalni sodnik Prince je bio vmorjen v Dijoni. To pa zato, ar je meo pri rokaj vsa pisma, iz šterih se je spoznalo, što vse so dobivali peneze od židova Stavinskyja, ki je za milijarde znoro siromaško francusko lúdstvo. Te sodnik je šteo dati fotografirati dve pismi, šterivi njemu je pisao Pressard, državni tožilec i čuvar zakonov i v šterima njemu i zagrozi z odpústom iz službe, če kaj javi proti Stavinskyji. Tomi Pressardi je bio sörja ministerski predsednik i minister notrašnjih zadev Chauvtemps. Osem let so šle tožbe proti Stavinskyji, pa ta velka gospoda, štera je peneze primala, je te tožbe nikdar ne naprej pústila. Vmorjen sodnik Prince je vse to znao, zato je mogo mreti. Zvabili so ga i vmorili pa odnesli dve pismi, šterivi je šteo dati fotografirati. Vse to je delo radikalnosocialne stranke, štere kotrige so kruti sovražniki vere i Boga, tak zvani framasoni ali slobodnozidarje. Nego glejte, kak je Boga ne mogoče znoriti. Tisti čekovni blok, v šteroga so zapisana imena tistih, ki so primali peneze od Stavinskyja, se je najšeo. Neimenüvana poštena oseba ga je izročila vladi, i ta ga je shranila na ministerstvu pravde. Tak je prišla pravica na pohojeno, svetlo ter, na šteroj se pokaže vsa gr-

doba framasonskih grehov. Za nas vse je to eden glasno kričeči navuk. Ne vervli nikomi, kakšteč velki gospod je, kakšteč bogat je, kakšteč zna lepo gučati, če ne služti te gospod verno dobromi Bogi, ne veri njemu i nejdji za njim. Kristuš je tudi tak pravo: dela svedočija, dela gledajte.

Mandžurija. Z navadami, ki so stare že prek trijezero let, so kronali Mandžurci prvoga svojega casara Puyia med največšimi slovestnostmi i paradami, štere so koštale 161 milijon dinarov. Za posvetno čast more biti penez, za Boga i rešenje düš ga nega.

Slovenska krajina.

Murska Sobota. Naša gimnazija. Svoječasno smo že poročali, da je za odišlim g. prof. Rauterom prevzeo vodstvo naše gimnazije g. ravnatelj Dr. Pavel Strmšek iz Maribora. V kratkom časi svojega prebivanja med nami si je g. ravnatelj pridobio lübezen in zavüpanje dijakov i poštüvanje njihovih starišov. Edni i drugi so najmre spoznali v njem ne samo globokoga vučenjaka i prvovrstnoga profesora, nego tudi pravoga vzgojitelja, ki je svojoj mladini lübezniv oča i skrben voditeo. Bog naj blagoslavla njegovo delovanje nad nami. Premkurje je zahvalno za lübezen, ki njemu jo izkazüje novi g. ravnatelj. Trdno vüpano, da bomo pod njegovim ravnateljüvanjom dosegli izpolnitev naše gimnazije, ki po njej že tak dugo hrepenimo.

Nova gg. profesora. Te dni sta dospela na našo gimnazijo dva nova gg. profesora i to g. J. Potokar i g. S. Zogar. Osvedočeni smo, da bota hitro vzlübila našo Slovensko Krajino, ve jiva je tudi ona z lübeznostjov sprejela. Kda oba gospoda s poštenjom pozdravljamo, njima želemo blagoslova božega i da bi se med nami dobro počütila.

Odhod. Na študijski dopüst v Francijo je odišo tükaršnji profesor g. M. Hvala. Ostane v Dijoni do konca junija.

Martinšče. Štera blaga oseba bi štela za nekaj časa posoditi ali poceni odati harmonij za našo kapelo? Meli smo posodni harmonij, pa smo ga mogli te dni vrniti lastniki. Ar se nam bližajo veliki svetki i ar rabimo harmonij za kapelo i za pevske vaje, se jako priporočamo!

Svetek Sv. Ivana Boska v Ljubljani se bo vršo 14. ino 15. aprila. Svečanost bo vodo salezijanski kardinal Dr. Avgust Hlond, primas Polke.

Ka dobi naročnik Novin?

1. Kristušovoga düha; 2. vsaki tje-den sv. mešo, da se reši vseh düševnih i drugi nesreč i srečno vmerje; 3. pomoč po smrti po tjedenskih svetih mešah; 4. brezplačne nasvete v listi; 5. brezplačne prošnje za pomoč v nesreči; 6. molitve siromakov i blagoslov pa smilenje njihovoga Oče, Boga, ar čisti dohodki Novin se obrnejo na pomoč siromakom. Novine stanejo na sküpninaslov samo 2 Din. mesečno i dajo vsakomi naročniki za polovično ceno veliki kalendar Srca Jezusovoga. Če šteri naročnik ma kakše namene, ka bi se za nje mešüvalo, molilo, naj to sporoči vredništvi. Kak i to če bo poslühnjen. V zahvalo naj poslühnjeni spravi nove naročnike Novinam i sam tudi stanoviten ostane pri njih. To naznanjajo vsakomi naše kršćanske „Novine“.

Seja agrarne i gospodarsko podporne zadrüge v Črensovcih. Marca 1. je obdržalo sküпно sejo načelstvo i nadzorstvo z ednim z načelstvom i nadzorstvom Hranilnice in posojilnice. Navzoči so bili vsi včlani obe zadrug punoštevnilno. Seje se je vdeležo tudi g. Kontler Julij, šolski upraveiteo vpokoji iz Prihove, predsednik nadzorstva i Dodlek Marko član iz Deržimurca v Medjimurji. Na seji se je ednoglasno sklenilo, da se poslühnejo prošnje kotrig obe zadrug i se njim dovoli, ka se naselijo v G. Mihalovci na prostori küplenih šum. Zadrugi data prle vse gorzmeriti, vccniti i te siromaškim kotrigam i kotri-

gam z velikimi familijami razdelita to zemlo. Vse se bo pravočasno kotrigam naznanilo.

Sirota z Črensovec naj pride na vredništvo M. Lista, gđe dobi brezplačno Marijikin Ograček, šteroga je plačala mladenka, Kovač Trezika, iz Črensovec.

Kam bo šla žandarmerijska postaja z Črensovec? Z 1. aprilam preteče pogodba stanice z gospodarom hiše Grüškovnjak Štefanom. Postaja zdaj išče novo stanovanje. Če je ne bi dobila, bi se odselila na Hotizo. Hotiza je pa popolnoma nepripravno mesto za orožniško postajo, zato ka nema pošte, od štere je oddaljena 10 kilometrov.

Vidonci. Na spomin prijatelici Vrečić Ani, štera je pred božičom vmrla i zapustila petero nedoraščene siromaške dece, je plačala Gumilar Emilija en Marijikin Ograček za to zapušćeno deco, ka bi jo te tolažo mesto pokojne mamike. — Lepa lübezen. Te Ograček dobi siromaška deca pri širiteli Horvat Jožefi hš. 52.

Turnišče. Slavic Ana v Chicagi je plačala za očo Kolman Štefana vse naše liste. Naj se Kolman javi pri Gjörköš Jožefi, širiteli.

Delo je iskalo v Soboti na borzi dela: od 1. jan. do 20. febr. 239 možkov i 138 žensk. Od 20. febr. do 28. febr. 29, zadnji den, to je 28. febr. 2 polskiva delavca, dva navadniva delavca i edna küharica.

Prvi dar za kritje pravdenih stroškov Novin. Prvi dar je poklono N. iz Črensovec, v zneski 20 Din. Duga mamo iz pravde tak ešče 1980 Din. Bog plačaj dobrotniki.

Gđa pridejo M. listi i Ogračeki? Ravniteo misijonske tiskarne nam piše, da k vüzmi. Te prideta obe številki za februar i marc sküпно. Morejo tiskati poleg našiva lista še sledeće liste „Kat. misijoni“, „Tuji svet“, „Naš list“, „Vigred“, „Kres“ i „Lučka z neba“. Zavolo toga velikoga dela hodijo tudi njihovi listi 3 tjedne kesnej, zato pa naši tudi.

„Ljudski oder“, list za poglobitev našega igranja, leto I. šte. 1-2. Izdaja „Založba ljudskih iger“ v Kranji kak del svojih rednih izdanj za 1934. Naročnina rednih izdanj (list in štiri igre) leto 60 Din, naročnina lista samoga 20 Din. Vrejüje Niko Kuret. —

Že nekaj časa napovedana „Založba ljudskih iger“ v Kranji je začela s svojim delom. Izšla je prva številka njenoga mesečnika, ki je posvećena s članki Niko Kuret, dr. Jože Pogacnik, Davorin Petančić ino Matija Munda. Praktični del obsega rubrike: Kajnaj igramo, Igravec sam s sebov, Kaj se igra. Pokret, ki nadalüje lanske grobeljske „Ljudske igre“, se stavlja izrazito v službo Katoličanske akcije pa šče v tom dühi predrügaćiti delo naših ljudskih odrov. Z listom je zednim izišla tudi prva knjiga, o Romulda besedilo za pasijonsko procesijo v Škofjoj loki iz 1721, ki ga je Niko Kuret priredio za moderni oder kak „Slovenski Pasijon“.

Katoliški dom v Ljutomeri vprizori v nedelo dne 11. marca ob pol 4. vüri popoldne romantično Lavtizarovo spevoigro „Darinka“, v 3 djanjih. To je po dugom časi pali edna „opera“ (samo spevanje) na našem odri. Spevajo samo naši dečki i dekle. Že prva predstava je vzbüdila splošno pazlivost. Darinko, hćerko graščaka Hrastara i Helene zgrabi pozoj. Vitezi jo skušajo rešiti, a zobstom. Reši jo püščanik s križom i mečom. V tretjem djanji lúdstvo (zbor) popeva hvalnico Bogi. Pred „Darinkov“ zaspevle g. kaplan Trobina tri baritonske solospeve. Vabimo vse prijatele lepe igre, posebno prijatele pesmi in glasbe iz bližnjih krajov tostran Müre, da pridejo v nedelo dne 11. marca popoldne v Ljutomer i si ogledajo predstavo „Darinke“. Igra konča že ob pol 6. vüri.

V Strehovcih se išče 17 dečkov, ali deklin, ali dece, šteri bi prevzeli svojoj düši na hasek Marijikin Ograček. Javite se pri širiteli, Kovač Števani.

Kmetska pritožba. Jako žalostne čase preživljamo ne samo zavolo stiske, nego tudi zavolo ognjov, šteri tak gostokrat nastanejo pri nas. Že so na dnevnom redi tej požari, šteri vničavlejo cele kmetije v okolici. Znano je na priliko, da je samo v ednoj občini, v Pečarovcih zgorelo od 24. okt. 1931. do 14. febr. 1934. osem hiš i edna oslica slame. Što je kriv? Lúdstvo melo troje. 1. Nesreće. To je is-

tina, ar je pazlivost i previdnost dostokrat ne doma, celo tam ne, gde alkohol kraljuje. 2. Lastni požigalci. Keklikokrat se čuje sodba: sam si je vužgo, ve je pa te bogše reči prle sposhrano, slabejše pa prepūsto ognji. Da so takši primeri tūdi, vsi znamo že iz sodnijskih aktov. 3. Drugi požigalci. Tū tūdi sodišča svedočijo, da so hūdobne roke, štere z ognjom vničijo bližnjemi vse, sebi pa večnoga vužgejo. Med lūdsvom se tūdi dostokrat čuje: to vam vse tej nasilni sekulantje delajo. Kšefte majo iz sekulacije, zato pa silijo za sekularanje i se protijo, ka zna nesreča nastati. Samo tej guči so dozda ešče ne bili nindri potrjeni, ka bi šteri sekulant bio kriv ognja.

Nova žvegla. Dnes tjeđen smo poročali, da se nastavlja „narodna odbrana“, v Črensovcih. Obsodili smo te pa obsojamo i zdaj, zakaj se je vršo sestanke ravno pod velikov božov službov v gostilni Škoberne. Bi se ne mogo vršiti po večernici, ka bi vsaki meo dostop do domolūbnoga društva? A ravnoto se je štelo preprediti. Žvegla stare organizacije več ne dene, zato trbe novo napraviti. Ve vrbe že ženejo. Pa nova naj bi potem vabila pod plaščom „narodne odbrane“ bivše pristatše organizacije v novo stranko, tak čujemo, ka socialnodemokratično, šterp bi pokrio plašč narodne odbrane. To sklepamo iz govora g. vučitelja Bindera iz D. Bistrise, ki je med drugim pravo: „Pri občinskih volitvaj nas je bilo dosta, zdaj nas je pa mali šereg. Ali zato se bomo naprej borili...“ Ar so pa pri občinskih volitvaj Binderovci bili vsi pri organizaciji, je jasno da ščejo „narodno odbrano“ vprečiti zdaj tūdi v svoj politični voz. Eden od navzočih nam je naznana, da je tajno bilo vōdano sledeče povelje: „Zbirajte v narodno odbrano takše, šteri nikaj nemajo“. S tem se je zadosta jasno ovadilo, da se zbira proletarijat za socialnodemokratično stranko, ki je po svojih pravilaj protivna Kristušovoj veri. Mi od naše strani odgovorimo, da ne dovolimo, da bi se domolūbna „narodna odbrana“, ki je ne politično društvo, vpregalo v kakšikoli politični voz. Navzoči so bili sledeči gg. voditelje: Dr. Capuder iz Ljubljane, Dr. Pikuš, Horvat Izidor i Grča iz D. Lendave, Binder iz D. Bistrice, Horvat Janko iz Sobote, Škoberne z Črensovec pa nar. poslanec Hajdinjak z Odranec. Poslušalcev je bilo 52. Prijavo se samo en deo za pristop k „narodnoj odbrani“. V imeni Boga i našega vernoga naroda prosimo te i vse gospode, ki pridō med nas, naj ne držijo med božov službov sestankov. To žali naše versko osvetočenje.

D. Slaveči. „Draga Slov. Krajina! Žalosten glas se širi, po tebi, šteri pa najbolje zadene faro sv. Jūrja. Naš gospod kaplan odidejo v Zagrebečko pušpekijo. S tem zgūbi Slov. Krajina ednoga delavnoga okopača Gospodovih goric, za šterim do jokali jezeri z jūrjanske fare. Pred poldrugim letom smo se razžalostili, gda so nas povrgli g. Berden, komi se mamo zahvaliti za lepo novo cerkev, zdaj nas pa pali žalosti vdarec, ka nas zapūstijo gospod Herman.“ — Naš odgovor je sledeči: Veseli nas vaša vdanost i lūbezen do Jezušove Cerkeve i njenih služabnikov. To je nad vse hvalevredno. A v skušnjaj pa nikdar ne pozabimo, da bo dober Jezuš skrbi za svoje verne ovčice.

Martjanci. V 7 št. Novin je zapisano, da se je najšlo v sadovnjaki Novakovom mrtvo dete i da se išče nečloveča mati. Ta se je najšla. Gda se je zvedlo za njeno ime, je sram gratalo gotove lūdi, ki so nekršćanskoga mišljenja. Bog daj, da bi postali kršćanskoga mišljenja.

Martinje. Lūdje se tožijo, ka nega penez. Ali gda so bili bali i veselice, gda je gde kakša nevolna harmonika cikutnula na ples, včasi je bio penez. Pa nesamo mladi, stari so skoro bole pohajali veselice kak mladi. Ka so si naše dekke na čarne roke bele rokajice potegnole, ne trebe posebi praviti. Se zna, da ne vse. Resnih, kak so tūdi časi resni, je pa dosta Martinčanov tūdi.

Marijin list i Marijkin ogrček je plačao Ulčnik Martin, župnik pri Sv. Florjani v Doliči. Te list i Ogr-

raček naj širiteo iz Šūlinec izroči ednoj siromaškoj družini in nam naznani njeno ime. — Marija povrni smilenomi darovniki.

Dva kmeta sta si etak zgučavala: Majkeš pita Števana, jeli si ti organizirani? Števan: nesam. Števan: Ka pa ti Majkeš, ti si? Majkeš: Jaz sem. Števan: Pa znaš ti Majkeš, ka je to organizacija? Majkeš: Ne vem. Števan: Jaz ti povem: Organizacija je eden dugi cūgeo na šteroga privežejo organizirane lūdi, pa eden kočiš vlači se pa ta njihovo pamet i njihovo srce. Razmiš zdaj Majkeš, ka je organizacija? Majkeš: Ve je tak, kak praviš; jaz sem mislo, ka je organizacija kaj več, pa si prav povedao: vlačijo nas, mi se pa damo vlačiti.

Novine so narasle od 4. marca za komadov: 1 v D. Slavečih, 1 v Prosečkoj Vesi, 2 v Gaberji, 3 v Franciji, 1 v M. Črncih, 1 v Rankovcih, 1 v Sodišincih, 3 na Krajni, 2 v Črensovcih, 3 pri sv. Jeleni, 1 v D. Lendavi, 2 na Petanjcih, 1 v Tropovcih, 1 pri Gradi, 1 v Kūpšincih, 1 v Turnišči, 3 v Krogi, 2 v Chicagi, 1 v Mlajtincih. Skūpno za 31 komadov. — Odpadnole so 1 na Gornjoj Bistrici, vrno je Čurič Jožef, Ljubljana, i nazaj so prišle zavolo nezadostnoga naslova Sobočan Marije z Francije. Prosimo Sobočan Janoša v Trnji, naj nam prinese točen njeni naslov. Uprava.

Kobilje. Pri nas je jako veliko pomenkanje. V prvejših časaj smo dobro služili v šumaj, po 20—30 D. na den, zdaj pa komaj 6 Din. na den. Nemamo šum, vse so posekane, pa ne penez. Zadužili smo se pri zidani hiš, zdaj niti za obresti ne zaslužimo. Za nas bi bila jedina pomoč, poleg zaposlenosti, če bi nam naša i sosedna Vogrska država dovolile, da smemo svoje pridelke brez vse carine spraviti prek meje. Naj nam pomaga tū oblast.

Črensovci. Deški odsek katoličanske akcije v Črensovcih priredi na Jožefovo to je 19. marca po večernici ob 3 vōri lepo igro „Cvetina Borograjska“. Vlūdno vsi vableni.

Zadovolnost našiva delavca. Hajdinjak Izidor iz Odranec i njegov pajdaš iz sobočkoga kraja služita v Kovini v Banati v umōbolnici, to je v špitali za dūševne bolečine. Na sveto noč so meli vsi v zavodi veliko veselje, ar so bili pri svetoj meši, štera se je prvokrat služila v kapeli na novo povekšanoj i prerejenoj. Jako sta zadovolniva, ar i g. ravniteo i gospodar, nam poznani g. Sever Božidar, so dobri, socialno čūteči lūdje, ki preštīmajo delavca i njemi pomagajo. Bolnica ma svojega dūhovnoga pastira, betežnike pa oskrbljavajo sestre sv. Vincencija Pavelskoga. Pravi angelje v človečem teli. Neizmerno dobro dene človeki, gda vidi, ka je vodstvo bolnišnice vsako nedelo pri božoj službi. Oba pozdravljata Slov. Krajino.

Dečki i dekke, „Marijkin Ogrček“, svoj stanovski list dobite pri širitelaj M. Lista. Zberite se vkūp i eden je naj deli med dečki, edna med deklami. Deca se je že lepo razvrstila, včinite to i vi dečki i dekke. Nede vam žao. Za 4 Din. dobite kinč, ki presega vso vrednost sveta.

Širitelje na pete! Od meseca marca naprej koštajo Novine samo 20 Din. ar sta 2 meseca že minola. Idite k vsakoj hiši i ponūдите Novine. Malo več smo dali štampati za tiste, ki pristopijo.

Nabiranje na Dom sv. Frančiška je g. ban Dr. Marušić dovalo v celoj banovini na edno leto. Gda se začne, bo odbor naznana v vsaki kraj.

Štere vgodnosti nūdi „Karitas“ svojim zavarovancom? Mesečni prispevki so stalno ednaki. Smrtni slučaji nemajo nikšega vpliva na višino prispevkov. Vsaki zavarovanec točno zna, koliko po mesečno plačūvao i koliko se bo izplačalo po njegovoj smrti. Najmenši mesečni prispevek je Din 5, nadalni do Din 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 itd. do Din 75.— Zavarovanec, odnosno plačnik premij plačūje stalno vsaki mesec samo isti prispevek, za šteroga se je v začetki zavarovanja odločō. Zavarvanje se na želo vsaki čas zviša ali pa zniža. Prvi mesečni prispevek se plača pri prejemi police. Prišestni mesečni prispevki se plačajo v prvih 14 dnevaj v meseci proti posebnoj pobotnici, ali pa se nakazūjejo po položnicaj. Lehko se plača tūdi več mesečnih prispevkov naednok. — Za čete k jamstva. Jamstvo zavarovalnice se začne z dnevom, ki

je označen v polici, najkesnej pa s plačilom prvoga mesečnoga prispevka. Čakalni rok. Zavarvanja zdravih oseb, ki ob vstopi v zavarvanje se neso spunile 60 let, nemajo nikšega čakalnoga roka. Zavarvana svota se izplača taki, četūdi bi bio plačan samo en mesečni prispevek. Če je zavarovanec pri vstopi v zavarvanje star 60 let ali več, je zavarvanje vezano na enoletni čakalni rok (starostni čakalni rok). Če zavarovanec vmrje v tom čakalnem roki, se povrne vse, ka je vplačano. Poleg toga starostnoga čakalnoga roka je še bolezenski čakalni rok, ki ga predpisūje zavarovalnica na predlog svojega zdravnika zavarovancom, šterih zdravstveno stanje je menje povolno. Če zavarovanec vmrje v prvaj polovici toga bolezenskoga čakalnoga roka, povrne „Karitas“ vse, ka je vplačano. Če vmrje zavarovanec v drugoj polovici toga roka, se izplača polovica zavarovane šume. Po poteki čakalnoga roka (starostnoga ali bolezenskoga) se v slučaji smrti zavarovanca taki izplača cela zavarovana šuma. Če nastopi smrt zavarovanca zavolo nesreče, se taki izplača dvojnaja zavarovana šuma. To tūdi v slučaji, če je bilo zavarvanje vezano na čakalni rok.

Širitelje, višesnje Novine, štere so vam gorostale, dopošlite upravi. V Soboti je lejko prekdate v starom Martinišči.

Navuk za tretjered je dnes tjeđen, 18. marca v Črensovcih po večernici. Večernice ob 2.

Podporo na naše liste so poslali iz Francije: Marič Štefan i Jerič Štefan z ženov, vsi iz Gančan. Poslali so 10 frankov. Marič Štefan pozdravlja svojo ženo z detetom, stariše, bratjo i vse slovenske prijatele. Jerič z ženov pa pozdravlja stariše, sestre, prijatele vse naše slovenske dūhovnike. (Poslano prejeli. Bog plačaj. Vr.)

Kratki glasi.

Če v zakoni ne kraljuje Kristuš. V Trbovljah se je zgodila grozna družinska žaloigra. Mož Paveljšek Ferdinand je zadnje čase s svojov ženov Jožefov živo v sovraštvi. On njoj je v oči metao, da njemi zapravlja peneze, ona pa njemi, da preveč pije. Celō bila sta se. Tak daleč sta prišla, da je ednoga večera mož vzeo nož, gda sta se kregala i ženi prerezao gut. Gda je začnola teči krv, se je zavedao, ka je napravo i v toj zmedenosti je šče sebi prerezao gut, nato pa skočo skoz okno s prvoga nadstropja. Nakli je obležao nezavesten. Hčerka je začnola kričati i nato so pribežali sosedje, ki so najšli ženo že mrtvo, mož je pa šče živo i so ga spravili v bolnico. Vūpanje je, da ešče ozdravi. Prerezao si je sapnik. — Vmrojena žena je stara 33 let. Pred kratkim sta se štela dati razpisati. Te vzgled je najbolši spomin vsem tistim, ki hišnoga zakona ne zidajo na Kristušovo vero. Zakon prinaša srečo i blagoslov zakoncoma i deci, če sta se zdrūžila v lūbezni, ki poganjani Kristušovoga srca. Ovak je največki križ obema i človečoj družbi nevaren.

Brezposelni delavci. Na Angleškom so se v ogromnoj vnožini zbrali v Londoni, da Angleške bogataše, mešćane opomnijo, da šče krize izda ne konec, da šče izda trebe skrbeti za odpravo brezposelnih. Pa so delavci ne prišli nemira delat. Lepo mirno, dostojno so korakali po londonskih vulicaj i tūdi več shodov držali. Tak dela zreli narod i tak tūdi največ dosegne.

Belgijskoga krala, Alberta, so z velikov žalnov slovesnostjov zakopali. Evropski vladarje ali sami, ali pa njihovi zastopniki so se vdeležili sprevoda. Pokojnoga so stojezeri njegovih podanikov obiskali na mrtvečem odri i objkali. Bio je skoz i skoz veren katoličanec z celov družinov, ki je spunjavao svoje verske dužnosti. Med narodom je hodo v miri, v strelnih jarkaj se je borio z prostimi vojaki i jo njihovō hrano v boji, ranjenje je njegova žena, kralica obvezūvala i njim dvorila. Je čūda zato, če so gatak bridko objkali? Našega krala je zastopao pri pokopi princ Paveo.

V Pešt je prišo talijanski državni podtajnik Fulvio Suvich, da razgovarja z madjarskov vladov odnotne carine, štero bi mele Italija, Madjarska i Austrija.

Iz Austrije je prišlo k nam več Austrijskih pobegnjenecov, ki so se rešili Heimwehrove trde roke.

4 meseca zapora i 1200 Din je dobo Milorad Gajič, kmet iz Kusatka v Srbiji, ar je na 48% ponūjao kmetom peneze na posojilo. Še več bi si zaslužio.

V Umki, Srbija, sta stariša odisla na gostūvanje v sosedno ves, čet-

vero male dece od 3 do 8 let stare pa pūstila doma, njim zakūrila i hišo zaklenola. Iskrice je pa skočila na posteo, jo vužgala i vse četvero dece se je v dimi zadūšilo.

Madjarskoga komunista, ki je bio Kun Beli veliki pomočnik, Wallisch Kalmana je austrijska vlada obesila, ar je v Brucki pri Mūri napravo revolucijo i razgloso komunistično državo. V Indiji je dvakrat sporedoma bio veliki potres, šteri je zahtevao več jezer lūdi živenje.

Velika železniška nesreča se je zgodila na Talijanskom. Mrtvih je nad 40 oseb. Več jih je teško ranjenih.

Iz „Novinarskoga glasnika“ smo vzeli naslednje številke o stanji jugoslovenskoga štampa: V dravskoj banovini se štampa 129 listov; od tej je 6 dnevnikov, 31 tjeđnikov, 44 mesečnikov i 49 drugih. V savskoj banovini: 316 listov i to 7 dnevnikov, 47 tjeđnikov 87 mesečnikov i 183 drugih. V področji Belgrada, Pančeva i Zemuna: 173 listov, 3 dnevnik i (tū nej všteti list Štampa), 22 tjeđnika, 68 mesečnikov i 80 drugih. Donavska banovina ma 112 listov i to 4 dnevnike, 23 tjeđnikov, 38 mesečnikov i 37 drugih. Moravska banovina: 12 listov, od tej 10 tjeđnikov, Primorska banovina: 17 listov, 2 dnevnika, 10 tjeđnikov, 5 drugih. Zetska banovina: 15 listov: 13 tjeđnikov i 2 drugiva. Drinska banovina: 36 listov: 2 dnevnika, 10 tjeđnikov, 7 mesečnikov, 17 drugih. Vrbaška banovina ma samo 1 tednik (Vrbaške novine). Vardarska banovina: 10 listov od tej izhaja „Vardar“ trikrat na tjeđen.

Novi belgijski krao, Leopold III. je 23. februara prisego položio na belgijsko ustavo, da de neodvisnost države brano z vsemi svojimi močmi. Prisego je položio v valonskom (francoskom) i flamskom (holandskom) jeziki.

Psi so raztrgali šolarčka Vučkovič Borivaja, gda je šo z šole v Kuršumliji domo v Belo polje.

Za pokojnoga belgijskoga krala, Alberta I. se je služila sv. meša v Belgradi v katoličanskoj cerkvi Kristuša Krala, pri šteroj sta bila navzočiva tūdi naš krao i kralica.

V Jūžnoj Afriki so se dečki organizirali v „Katoličansko mladinsko zvezo“, štere glavna zapoved je mesečna spoved i prečiščavanje.

Za papinstva zdajšnjega sv. Oče, Pija XI. se je povrnolo šest milijon poganov v krilo katoličanske matere-cerkve.

Naj potolažijo Jezušovo Žalostno Srce, je molilo v Parizi 600 akademikov po noči menjanjoč se Zveličitelja v Oltarskom Svestvi. Po zgledi francoskih Akademikov so začeli letos tūdi nemški akademiki v Berlini tolažiti bože Srce za žaljenje nezahvalnoga sveta.

V Jazki pri Zemunu so v svetovnom boji vogrski orožniki hišo Radivojovo žežgali i v ogenj zmetali spoklano deco. Najmenše dete Svetolik je pa zaspalo v ogradi, toga orožniki neso najšli. Gda se je dete zbudilo, je začelo jokati. Kmet Diklič je šo tam mimo v svojo ves i da ne najšeo nikoga, ki bi povedao, čido je dete, je to z sebov vzeo i odgojio. Zvao je pa za Aleša. Prle kak je stari Diklič vmro, je Aleši povedao, da on ne njegov pravi oča. Aleš je po naključji prišo vkūp po 20 letaj s svojimi stariši na Savi, ki so ga spoznali po brlizgi, štero je dete nosilo na obrazi. Se zna, da je nastalo veliko veselje. Aleš ali Svetolik je pa zahvalen svojim krūšnami oči Dikliči, z rožami ovenča vsako leto njegov grob.

Mandiča Jovana, bogatoga kmeta, gda je šo z senja v Karlovcih, je vmoro Saludžić Mikloš, brezposelni mehanik iz Beograda, z pomočjov ednoga cigana i njemi je vzeo 1700 Din. Gda so ga orožniki prijali i gnali proti mestu vmora, se je nesrečen vdaro po čeli i zakričao „Pelajte me odtac, jaz sam ga vmoro, pelajte me odtac, ovak odnore.“ Po dūšnoj vesti Bog taki kaštiga vsaki greh.

Austrija je dovolila, da smemo teliko glav konjov izvoziti kak leta 1931, to je 2176 glav.

Na Jezerskom so naši graničarje strelili dva tihotapca z saharinom. Oba sta Kranjca.

Okoli po sveti.

Kelko jezikov guči človečanstvo. „Akademie Francaise“ je ne dolgo preiskala pitanje, kelko jezikov guči človečanstvo. Prišla je do jako zanimivih zaključkov: 6770 različnih jezikov je. Od teh guči človečanstvo samo 2796. Na prvom mestu je med „kulturnimi“ jeziki angleščina kak materni jezik 160 milijonov ljudi, angleščino poleg toga razmi nadaljnih 60 milijonov zemljanov. Za angleščinov je ruščina ino nemščina, šterivi guči 90 milijonov ljudi, španjolsčino guči 55 milijonov, francoščino i italjanščino vsako 45 milijonov pa portugalsčino 30 milijonov. Francoščina je materni jezik 45 milijonov ljudem, a razume jo 75 milijonov. Od angleškoga jezika teče pravda. To je najbogatejši jezik s 455 jezero rečmi, ki so pa 60% francuskoga (romanskoga) izvora, kak trdijo Francozi. Toda Angleži pravijo, da je 9 desetini njūvi reči anglosaškoga izvora. Za angleščinov je najbogatejša po rečnom kinči francoščina, štera ma 210.000 reči, nato pride nemščina z 150.000 rečmi, ruščina in italjanščina vsaka 140.000 rečmi ino španščina s 120.000 rečmi. Poleg tej naravnih jezikov obstojijo še umetni „vesolni“ jeziki, kak sta esperanto i volapük. Štiri izmed tej so si izmislili v Nemčiji, štiri druge pali v Združenih državah, v ruščini dva.

Nove špice. Dva meščana na Nemškem sta znajšla špice (vžigalice), z šterimi se more 20 krat prižgati. Ne je dugša pa debelejša od navadne špice, napravljena pa je iz nekše snovi, ki gori brezi pepela, duha i dima. Okoli palčice so napravljeni vozki kolobarje, ki so namesto vžigalne kapice. Tej kolebarčekov je 20. Prvič prižgeš prvi kolobarček, ki gori telko časa kak lesena špica. Gda ta pogori, palčica vgasne i lahko jo ešče 19 krat vužgeš. Nova vžigalica je cenejša od 20 lesenih.

A 525/33

Službena naznanila.

UPRAVNO SODIŠČE v CELJU.
Odločba.

Zoper občinske volitve, ki so se dne 15. oktobra 1933. vršile v občini Črensovci, srez Dol. Lendava, se je v volilnem imeniku vpisani Škoberne Franc, posestnik v Črensovcih s tovariši dne 20. okt. 1933., torej v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožil na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50 zakona o občinah v nejavni seji odločilo: Pritožba se zavrne.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi.

Volilec Škoberne Franc se z nekaterimi drugimi volilci pritožuje, da so se pri volitvah za občinski odbor zgoraj navedene občine dogodile sledeče nepravilnosti:

1. da je predsednik volilnega odbora dopustil predstavniku nasprotne kandidatne liste Horvat Antona, da si zabeleži imena volilcev, ki še niso glasovali, ter mu sploh dajal natančne informacije o poteku volitev. Na podstavi teh podatkov, da so pristaši Horvatove liste okrog poldneva raznesli glas, da zmaguje Horvatova lista in da gorje tistemu, ki voli proti.

2. da je volilec Farkaš Štefan iz Črensovec pod vplivom predstavnika Horvatove liste glasoval za to listo, čeravno je hotel glasovati za pritožiteljevo listo.

3. da sta si predstavnika Horvatove liste zabeleževala volilce, tako, da je bilo videti, da se pišejo imena glasovalcev zato, da se bodo nasprotniki nad pristaši pritožiteljeve liste na postavi teh zapiskov po volitvah maščevali.

4. da se je proti zakonu dovoljeval vstop na volišče gručam 10-15 volilcev, s čimer je bila dana možnost medsebojne agitacije na volišču, in da takih nerednosti ni bilo na volišču II. v Srednji Bistrici kjer je radi tega zmagala pritožiteljeva lista.

5. da je agitiral Bedernjak Ivan iz Trnja proti pritožiteljevi listi z be-

sedami: „Proklet naj bo, kdor voli državno stranko.“

6. da je brat Bedernjak Ivana pridobival volilce stem, da jim je točil zganje.

7. da so pri spodaj navedeni osebah podani izključevalni razlogi §-a 28 zakona o občinah, vsled česar ne morejo biti odborniki:

a) Nosilec nasprotne kandidatne liste Horvat Anton ni podpisal adrese na Nj. Vel. kralja z motivacijo, da je avtonomist.

b) Drugi odbornik Kolenko Jožef, ki je bil župan in blagajnik občine Dol. Bistrice, še nima urejenih in odobrenih računov za leto 1929-1932.

c) Tretji odbornik Krampač Štefan kot razrešeni župan občine Gor. Bistrice še vedno ni izročil novemu odboru spisov, ki se tičejo blagajne.

d) Četrti odbornik Kolenko Ivan, bivši župan nima urejenih računov za leto 1929-1931.

e) Peti odbornik Kreslin iz Sr. Bistrice še ni zadostil predpisom §-a 28. točka 5. zakona o občinah.

f) Namestnik Hozjan Štefan je pristojen v občino Polana.

Pritožitelj predlaga, naj se na osnovi teh pritožnih točk občinske volitve razveljavijo in odredijo nove volitve.

V svoji naknadni vlogi z dne 15. novembra 1933. došli na upravno sodišče dne 21. novembra 1933. še navaja pritožitelj, da je bil Horvat Matija, brat nosilca nasprotne kandidatne liste, obsojen na 3 tedne zapora radi protidržavnega rovarjenja in da so trije kandidati Horvatove liste odstopili.

Ad 1. Navedena okolnost ni nikaka volilna nepravilnost, ker je baš naloga predstavnikov kandidatnih list, da kontrolirajo glasovalni postopek. Način, kako sta predstavnika Horvatove liste nadzorovala poslovanje volilnega odbora, pa ne nasprotuje določilu §-a 34. odstavka 2. zakona o občinah. Pritožiteljeva trditev, da je pristašem Horvatove liste z grožnjami in pretnjami uspelo, da je popoldne večina volilcev volila za Horvatovo listo, je splošna navedba, na katero se upravno sodišče ne more ozirati.

Ad 2. Glas Farkaša Štefana, tudi če bi bil napačno oddan, ne vpliva na izid volitev, ker znaša razlika med obema kandidatnima listama 56 glasov.

(Dalje)

O kmetijskih silosih.

Pri nas, kjer je živinoreja glavna panoga kmetijstva, često nedostaja dobre in cenene krme. To se opaža posebno v ravninskih krajih ob suhih letinah in če traja zima dalje časa.

V zadnjem času se zelo pospešuje oskrbovanje kmetijskih gospodarstev s kislom krmo, ki se s tujim izrazom naziva silaža. Kislina krma ali silaža se pripravlja v posebnih v ta namen zgrajenih, najčesče s cementom zidanih jamah, v katerih se stlačena zelena krma kisa. Take jame imenujemo silose. Silosi dandanes niso več nikaka novota, poznajo jih skoraj že vsa naprednejša kmetijska gospodarstva. Pri nas se šele uvaja ta način pripravljavanja krme.

Z uvedbo silosev v naše kmetjsko gospodarstvo bi dosegli, da bi lahko pridelal kmetovalec zadostno količino krme doma. S krmljenjem kisle krme ali silaže bi lahko celo povečali število živine ob isti površini zemlje.

Kislina krma je zelo koristna hrana predvsem za govejo živino. Ta je sicer ne žre od začetka posebno rada, pozneje pa, ko se je privadi, jo težko pogreša. Silaža je cenejša od suhe krme, ker stane pridelovanje kisle krme dosti manj. Živina se ob hranjenju s silažo celo popravi in krave pridobe na mlečnosti. Silosi so zlasti uporabni tudi v krajih z gostimi padavinami, kjer je težko posušiti zeleno krmo (seno).

V malih kmetijskih razmerah uporabljamo le hladno način kisanja krme, ker je pripravnejši in baje celo boljši od toplega kisanja. Ob hladnem kisanju je treba rezano zeleno krmo spraviti čimprej v silos in jo čimbolj stlačiti (V jami tlači krmo sproti 4-5

Plüčne bolezni so ozdravlive!

Plüčna jetika, süšica, kašeo, sühi kašeo, rečlavi kašeo, nočno znojenje, bronhialni katar, katar v grli, zasliženost, vömetanje krvi, polevanje krvi, zadüški, teško hripanje, bodlaji itd. se dajo zvraciti!

Na jezere ozdravljenih!

Pred nücanjom

Zahtevajte taki mojo knigo „NOVA

Po nücanji

UMETNOST HRANJENJA“ štera je že vnoge rešila.

Popolnoma brezplačno

dobite mojo knigo, iz štere zajmlete vnoge potrebno. Koga zato bolečine mučijo, ki se žele na hiter način, temelito i brez nevarnosti rešiti svojih bolečin, naj šče dnes piše! Naglašujem ponovno, da moje razjašjenje dobite popolnoma brezplačno, brez vsake obveze od Vaše strani, pa Vaš zdravnik bo gotovo pristao na te od prvih profesorov kak prvovrsten vönajden

novi način Vašega hranjenja.

Zato je v Vašem interesi, da včas pišete, pa bodete od mojega tamošnjega zastopstva v vsakom časi posluženi.

Zajmlite navuk i povekšano življenjsko volo z knige sküšenoga zdravnika. Ona vsebuje krepcanje i telovno polejšanje pa se obrača na vse betežnike, ki se zanimajo za zdajšnje stanje znanstvenoga zdravljenja plüč.

Pošta:

GEORG FULGNER, BERLIN - NEUKÖLLN,

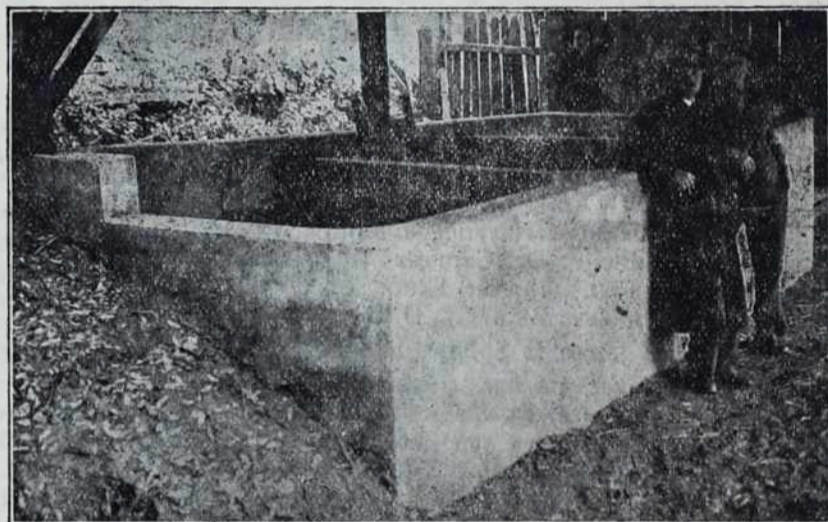
Ringbahnstrasse Nr. 24. Abt. 527.

mož) Pri tem se dvigne temperatura na 20 do 30 stopinj Celzija in krma se prične kisati. Sladkor, ki se nahaja v zeleni masi, razkrajajo bakterije mlečno kislega vrenja (*Bacterium lactic acidii*) v mlečno kislino in ogljikov dvokis. Je pa temboljše čim več nastane mlečne kisline v silaži. Mlečna kislina, ki ima precejšnjo hranilno vrednost, konzervira zeleno krmo.

Kmetijski silos gradimo v bližini govejega hleva. Jame napravimo v

gli silos v premeru cca 3 m; višina pa se ravna po velikosti posestva od 2 m dalje.

Ako dopuščajo talne razmere, zgradimo silos v zemljo 2 m globoko. Stene silosa so iz železobetona in debele 15 cm. Notranja stran je glazirana s cementom in se namaže po možnosti z „inertolom“, da kisline ne razjedajo sten. V silosu je potrebno ogle zaokrožiti, ker se sicer krma težko tlači v oglih in je podana največja

Kmetijski silos v D. Lendavi
 Mere posamezne jame so: 1,75 x 1,75 x 3,50 m.

obliki baterije (glej sliko). Boljše je, da gradimo večja, teh pa ne premajhnih. Večji posestnik gradi več jam, manjši manj. Jame so navadno kvadratne oblike in imajo naslednje mere: širina in dolžina je 1.5 do 2 m, globina pa 3 do 4 m.

Če gradimo silos v obliki baterije, ga lahko polnimo večkrat. Večji posestniki, ki imajo na razpolago opaže (modele), grade rajši po en okro-

nevarnost, da se prične kvariti. Silos pokrijemo tudi s primerno streho.

Na glavo računamo 3 do 5 m³ silosa. V dolnjelendavskem srezu, kjer smo uredili več kmetijskih silosev, nas stane 1 m³ meter jame 100 do 150 D. Ker pa prispeva kralj. banska uprava za silose, ki se uredi po njenih navodilih, po Din 50—, se stroški močno znižajo. Zgradba se hitro amortizira.

(Konec prihodnjic)

Pošta.

Gomboc Jožef, Pečarovci. Mi smo od 1. junija leta 1933. do novoga leta pošilali Novine, štere je naročo Šerüga Jožef iz Pečarovec na sledeči naslov: Gomboc Jožef, Mr. Deuirot a Breny par Aulehy le Chetum, Aisne, France. Novine nikdar ne so prišle nazaj. Daj nam zdaj te odgovor, ka je na toj stvari Žalig Ivan Meoulte, Francija. Lansko naročnino dobili te dneve. Če kalendara ne bi dobili, nam javite. Tkalec Martin, Malo Kneževce. Lopič je plačao polovico naročnine, 2 kalendara smo TI poslali.

Cene.

Zrnje se v ceni ne spremenilo. Takše so cene, kak smo dnestjeden javili. Živina: Bik 3-25-3-50, krave za mesare 3-50, za kolbase 2-2-40, telice za mesare 3-50-4-25, jünci 3-50-4, teoci 6-50-7 Din kila na živo vago. Svinje debele 10-10-50, plemene 7-50-8-50 D. kila na živo vago, na mrtvo pa 12-50-13 D. Konji par 5000-8000 Din, žrebet glava 1500-2000 D, koni za mesnico 1-50-2 Din. kg. na živo vago. D rva. Za kürvajo 90-100 Din. 1 kub. meter, soh 10-12 komadov, Din. 90-100, kolje za gorice 60-80 par en falat. Krma. Detelica 45-50, otava 40-45, seno 30-35 Din. po metri. — Konji majo dobro ceno, küpüjejo je Talijanje.

Vreme.

Nestanovitno, padavina dežja ali snega, hladno

Na veleposestvu v Gornji Lendavi se sprejme v službo pošten i zanesljiv

logar.

Isto veleposestvo imä na prodaj mlade bike in telice čistokrvne Simondolske. Povprašati pri Upravi veleposestva v Gornji Lendavi.

SEMENA vsakovrstna kakor: travna, deteljna, zelenjadna in cvetlična, **PESO** neprekosljive posebno pa za kakovosti in količkosti Vam priporoča **M. Berdajs** v nakupstanoznatvrška **MARIBOR**. Tel. št. 23-51 (Interurban) Ustanovljeno 1869. Ceniki na razpolago.

KŠENKI!

Dobi vsaki cenjeni čtevec toga lista krasno izdelani barometer, šteri kaže vreme točno 24 vör naprej (patent br. 9514). Pošlite Din 5- v znakmaj za stroške na adres „BAROMETER“, LJUBLJANA I., POŠTNI PREDAL 18.

Barometer taki, dobite! Prosi se za jasno pisani naslov. — Že več kak jezero priznanj!